

Kursplan

för kurs på grundnivå

Samhällsvetenskap och juridik I

Social Science and Legal Studies I

60.0 Högskolepoäng

60.0 ECTS credits

Kurskod:	SUS120
Gäller från:	HT 2012
Fastställd:	2007-05-30
Ändrad:	2012-05-16
Institution	Institutionen för socialt arbete
Ämne	Socialt arbete

Beslut

Fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan - vid Stockholms universitet.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Socionomprogrammet vid Institutionen för socialt arbete, Socialhögskolan i Stockholm.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
PFT1	Professionsspecifika färdigheter	1
PFT2	Professionsspecifika färdigheter	1
SJIN	Introduktion till socialt arbete	7
SJJ1	Juridik	7
SJJ2	Juridik i socialt arbete	15
SJPS	Psykologi	6
SJSO	Sociologi	6
SJSP	Socialpsykologi	3
SJVB	Välfärdsstaten i sociologisk belysning	7
SJVÄ	Välfärdsstaten - en socialpolitisk introduktion	7

Kursens innehåll

- Socialt arbete som akademiskt ämne och praktikfält
- Samhälls- och beteendevetenskapligt perspektiv på individ, familj och samhälle
- Juridiska grundfrågor i allmän rättslära och rättsvetenskapens roll i socialt arbete
- Socialpolitik och samhällsprocesser i dagens Sverige och deras relation till sociala problem
- Personlig utveckling, empati och professionella samtal

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- beskriva och definiera de inom kursen förekommande teorierna och begreppen
- visa att hon/han tillägnat sig en grundläggande förmåga till kritiskt tänkande
- relatera kursens innehåll till det sociala arbetet

Introduktion till socialt arbete, 7 hp □
Introduction to Social Work

Innehåll

- Introduktion av socialt arbete som praktikfält
- Introduktion av forskning i socialt arbete
- Orientering om det sociala arbetets verksamhetsområden ur ett nationellt och internationellt perspektiv med betoning av etiska och kulturella aspekter
- Några centrala temata, begrepp och problemområden inom socialt arbete
- Arbetsgruppens dynamik och dess betydelse för inlärningsarbetet
- Biblioteksorientering

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- uppvisa kunskap om socialt arbete, både i teori och som verksamhetsfält
- kunna beskriva och förklara grupprocessers betydelse, för dess möjligheter och begränsningar i inlärningsarbetet
- redogöra för grunderna för att söka, skriva, presentera och kritiskt granska vetenskapliga rapporter

Psykologi, 6 hp
Psychology

Innehåll

- Presentation av teoretiska perspektiv i psykologi såsom utvecklings-, kognitions-, motivations- och emotionspsykologi, personlighetspsykologi och psykologiskt inriktad socialpsykologi
- Viss tillämpning av psykologiska teorier och begrepp samt diskussion om dessas användbarhet för socialt arbete

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- beskriva och analysera hur olika psykologiska begrepp och teorier kan bidra till att förstå individen i utvecklings-, socialt/relations-, kognitions-, emotions- och beteendemässigt avseende
- förstå och tillämpa centrala psykologiska teorier och begrepp och deras tänkbara relevans för socialt arbete

Socialpsykologi, 3 hp
Social-Psychology

Innehåll

- Centrala teorier och begrepp inom socialpsykologi

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- analysera grupper och individers handlande utifrån socialpsykologiska teorier
- förstå och tillämpa centrala socialpsykologiska teorier och begrepp och deras koppling till socialt arbete

Sociologi, 6 hp
Sociology

Innehåll

- Centrala teorier, begrepp och diskussioner inom klassisk och modern sociologi
- Samhällsförändring och samhällets institutioner utifrån grundläggande samhällsteori
- Sociologiska perspektiv på genus, generation, klass och etnicitet

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- identifiera och förklara väsentliga samhällsprocesser utifrån sociologiskt perspektiv
- tillämpa sociologiska teorier om samhällets uppbyggnad för att analysera relationer mellan strukturer och individer
- tillämpa sociologiska begrepp i analyser av sociala grupper och sociala relationer

Juridik, 7 hp
Law

Innehåll

- Rättsdogmatiska kunskaper i nationell och internationell rättskällevärdelse med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- Träning i juridisk metod genom praktisk tillämpning inom de ättsråden som ingår i momentet
- Förståelse för integrering av rätten med vetenskapliga kunskaper inom socialt arbete.

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- visa kunskaper om juridisk terminologi och rättsliga principer
- visa förmåga att tillämpa författningar och andra rättskällor genom att utifrån analys av faktiska rättsfall och fallbeskrivningar identifiera rättsliga problem
- genom självständig analys koppla rättsliga problem till rättskällor och komma till välmotiverade juridiska slutsatser

Välfärdsstaten i sociologisk belysning, 7 hp
The Welfare State in a Sociological Perspective

Innehåll

- Olika sätt att definiera välfärdsstaten utifrån ett sociologiskt perspektiv
- Olika maktbegrepp och hur makt och motmakt utövas i välfärdsstaten
- Samspelet mellan sociala positioner som bl.a. klasser, genus, etniciteter, generationer, familjemedlemmar, klienter och socialarbetare, över- och underordnade
- Utvecklingen av några viktiga organisationer i dagens välfärdsstat (bl.a. familjen och det sociala arbetet i ideell, privat och offentlig form)
- Relationen mellan några viktiga samhällsprocesser och samhällsproblem i dagens välfärdsstat

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- Beskriva utvecklingen av olika organisationer i dagens välfärdsstat
- Beskriva relationen mellan samhällsprocesser och olika samhällsproblem i dagens välfärdsstat
- kunna tillämpa olika maktbegrepp på olika företeelser i dagens välfärdsstat
- identifiera och beskriva teoretiska perspektiv på klass, genus, etnicitet, religion och sexuell läggning samt tillämpa och analysera dem

Välfärdsstaten – en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State – an Introduction to Social Policy

Innehåll

- Välfärdspolitikens historiska process
- Mänskliga rättigheter som en global strävan
- Socialpolitik och socialt arbete
- Välfärden: marknaden, staten och det civila samhället
- Socialpolitikens praktik och institutioner i Sverige och i ett internationellt komparativt perspektiv
- Den svenska modellens uppbyggnad och särdrag
- Ekonomiska välfärdspolitiska överväganden

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- redovisa de mänskliga rättigheternas innehåll och diskussionen kring dessa
- diskutera välfärdspolitikens och socialpolitikens historiska utveckling
- redogöra för och diskutera det sociala arbetets nationella och internationella roll
- förstå socialpolitikens kopplingar till den ekonomiska utvecklingen och till olika ekonomiska styrmedel

- redogöra för olika socialpolitiska institutioner i Sverige och i andra länder

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Innehåll

- Rättsdogmatiska kunskaper utifrån socionomens roll som rättstillämpare
- Fördjupad träning i juridisk metod genom praktisk tillämpning inom de rättsområden som ingår i momentet
- Juridisk problemlösning utifrån en integrering av rätten med vetenskapliga kunskaper inom socialt arbete och med förståelse för och analys av sociala processer och problem

Förväntade studieresultat

Studenten ska kunna:

- visa fördjupad förståelse av juridisk terminologi och rättsliga principer
- visa förmåga att tillämpa gällande rätt och genom självständigt kritiskt tänkande komma till motiverade juridiska slutsatser
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra rättsligt korrekta åtgärdsbedömningar utifrån en integrering av rätten med i sammanhanget relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter.

Professionsspecifika färdigheter, 2 hp
Professional Skills

Innehåll

Momentet ska vara ett forum för studenten att

- reflektera över sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
- reflektera över och utveckla sin empatiska förmåga
- utveckla kunskap om och förmåga att leda professionella samtal
- reflektera över och bearbeta lärande- och gruppprocesser i förhållande till undervisningsgrupper

Förväntade studieresultat

Studenten ska genom dialog och aktivt deltagande kunna:

- beskriva sin personliga utveckling i relation till den kommande yrkesrollen
- visa förståelse och öppenhet för andras tankar och känslor
- beskriva en gruppprocess och sin egen delaktighet i processen

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och tillämpningsövningar.

Kunskapskontroll och examination

Betygssättning sker enligt sjugradig, målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

För momentens betygsriterier, se separata momentbeskrivningar.

För godkänt krävs lägst betygsgraden E på samtliga moment. Slutbetyg för hela kursen baseras på ett medeltal av momentbetygen och på respektive moments omfattning.

Beträffande regler för examination och omexamination, fastställda av institutionsstyrelsen, se separat blad.

Student har rätt att begära omtentamen med annan examinator om han/hon har underkänts på samma moment vid två tidigare tillfällen. Framställan härom ska göras skriftligt till studierektor inom ett år efter avslutat moment.

Plagiering och andra försök till vilseledande vid examination eller annan bedömning av studieprestation leder till anmälan för misstänkt fusk, vilket kan medföra disciplinära åtgärder.

Introduktion till socialt arbete, 7hp
Introduction to Social Work

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
Individuell hemskrivning

Övriga kurskrav:

- Seminariedeltagande enligt lärarens anvisningar i momentbeskrivningen.
- Gruppvis framtagna rapporter.

Grund för momentets betyg:

Momentbetyget baseras på resultatet på den individuella hemskrivningen efter godkänd rapport.

Konsekvenser av betyget Fx respektive F:

Se institutionens gemensamma regler och riktlinjer för examination och omexamination.

Psykologi, 6 hp
Psychology

Examinationsuppgifter med graderad bedömning:
Individuell hemskrivning samt individuell salsskrivning.

Övriga kurskrav:

- Seminariedeltagande enligt lärares anvisningar i momentbeskrivningen.
- Gruppvisa presentationer baserade på centrala avsnitt i litteraturen.

Grund för momentets betyg:

Momentbetyget baseras på resultatet på den individuella hemskrivningen och salsskrivningen efter godkända presentationer.

Konsekvenser av betyget Fx resp. F:

Se institutionens gemensamma regler och riktlinjer för examination och omexamination.

Socialpsykologi, 3 hp
Social Psychology

Examinationsuppgifter och kurskrav:

- Deltagande i obligatoriska seminarier för socialpsykologi ingående i sociologi respektive psykologimomenten.
- Muntlig presentation av ett grupparbete som har sin grund i kurslitteraturen.

Grund för momentets betyg:

Momentet har betygsskala godkänd/ej godkänd. Detta baseras på samtliga examinationsuppgifter och kurskrav.

Sociologi, 6 hp
Sociology

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
Salsskrivning

Övriga kurskrav:

- Aktivt deltagande i seminarier och gruppuppgifter.
- Deltagande i redovisningar är obligatoriskt. Frånvaro från högst tre seminarier kan kompenseras med ersättningsuppgifter. Frånvaro från mer än tre seminarier innebär att studenten inte blir godkänd på momentet.

Grund för momentets betyg:
Momentbetyget baseras på resultatet på salsskrivningen.

Konsekvenser av betyget Fx resp. F:
Se institutionens gemensamma regler och riktlinjer för examination och omexamination.

Juridik, 7 hp
Law

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
Salsskrivning

Övriga kurskrav:
Seminariedeltagande jämte skriftliga uppgifter enligt lärarens anvisningar i momentbeskrivningen.
Kompletterings- och tilläggsuppgifter ska för att tillgodoräknas studenten vara examinerat till handa senast 3 (tre) veckor efter kursavslut.

Grund för momentets betyg:
Momentbetyget baseras på resultatet på salsskrivningen, vid vilken betyget Fx i regel (se momentbeskrivningen) inte används.

Konsekvenser av betyget F:
Se institutionens gemensamma riktlinjer för examination och omexamination.

Välfärdsstaten i sociologisk belysning, 7 hp
The Welfare State in a Sociological Perspective

Examinationsuppgifter med graderad bedömning:
Individuell hemskrivning

Övriga kurskrav:
Gruppuppgifter enligt lärares anvisning i momentbeskrivningen.

Grund för momentets betyg:
Momentbetyget baseras på resultatet på hemskrivningen efter godkända gruppuppgifter.

Konsekvenser av betyget F:
Den som fått bedömningen Fx på hemskrivningen har möjlighet att komplettera för att uppnå bedömningen E.
Den som fått bedömningen F eller inte skrivit hemskrivning vid första skrivningstillfället måste, för att kunna få minst E på momentet, tentera om genom en salsskrivning, vilken anordnas vid ett senare tillfälle.
Se i övrigt institutionens gemensamma riktlinjer för examination och omexamination.

Välfärdsstaten – en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State - an Introduction to Social Policy

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
Individuell hemskrivning.

Övriga kurskrav:
- Aktivt deltagande i grupparbete.
- Seminariedeltagande enligt lärares anvisning i momentbeskrivningen. Vid frånvaro ska ersättningsuppgift enligt lärares instruktion lämnas in.

Grund för momentets betyg:
Momentbetyget baseras på resultatet på hemskrivningen efter godkänt grupparbete.

Konsekvenser av betyget Fx respektive F:
Se institutionens gemensamma regler och riktlinjer för examination och omexamination.

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
Salsskrivning

Övriga kurskrav:

Seminariedeltagande jämte skriftliga uppgifter enligt lärarens anvisningar i momentbeskrivningen.
Kompletterings- och tilläggsuppgifter ska för att tillgodoräknas studenten vara examinator till handa senast 3 (tre) veckor efter kursavslut.

Grund för momentets betyg:

Momentbetyget baseras på resultatet på salsskrivningen, vid vilken betyget Fx i regel (se momentbeskrivningen) inte används.

Konsekvenser av betyget F:

Se institutionens gemensamma riktlinjer för examination och omexamination.

Professionsspecifika färdigheter, 2 hp
Professional Skills

Examinationsuppgifter och kurskrav:

Seminariedeltagande och praktiska övningar enligt lärarens anvisningar i momentbeskrivningen. Vid frånvaro, se momentbeskrivningen.

Grund för momentets betyg:

Momentet har betygsskala godkänd/ej godkänd. Detta baseras på samtliga examinationsuppgifter och kurskrav.

Övrigt

Litteraturlistorna revideras inför varje termin och eventuella ändringar finns införda i kursplanen senast 31/12 respektive 30/6.

Kurslitteratur

Introduktion till socialt arbete, 7 hp
Introduction to Social Work

Backman, J. (2008) □
Rapporter och uppsatser.
Lund: Studentlitteratur (valda delar ca 100 s)

Börjeson, B. (2010)
Förstå socialt arbete.
Malmö: Liber (384 s)

Lennér-Axelsson & Thylefors (2005)
Arbetsgruppens psykologi.
Stockholm: Natur & Kultur (valda delar, 130 s)

Mattsson, T. (2002) □
Kön och genus: i samhället och i det sociala arbetet.
Lund: Samhällsvetenskapliga fakulteten Univ.
(38 s)

Meeuwisse, A. & Swärd, H. (red.)(2002) □
Perspektiv på sociala problem.
Stockholm: Natur och Kultur (ca. 100 s)

Dessutom tillkommer ytterligare litteratur som väljs i samråd med läraren (200 s).

Psykologi, 6 hp
Psychology

Helleday, A. & Berg Wikander, B (2007)□
Fyra psykologiska perspektiv i socialt arbete och social omsorg.
Lund: Studentlitteratur (176 s)

Hutchinson, E. (2008)
Dimensions of Human Behaviour : person and environment.
London: Sage (Valda delar om ca 300 s).

Hwang, P. (red) (2005)□
Vår tids psykologi.
Stockholm: Natur & Kultur (valda delar)

Tillkommer 300-400 s. fördjupnings- eller referenslitteratur som väljs i samråd med
examinator.

Valda artiklar, Kompendium (ca. 175 s).

Socialpsykologi, 3 hp
Social-Psychology

Angelöw, B. & Jonsson, T. (2000)
Introduktion till socialpsykologi.
Lund: Studentlitteratur (270 s)

Sociologi, 6 hp
Sociology

Boglund, A., Eliaeson, S. & Månson, P. (2009)
Kapital, rationalitet, social sammanhållning.
Stockholm: Norstedt. (311 s) (6. rev. uppl.)

Broady, D. & Palme, M.□
Två artiklar om P. Bourdieu, samt en liten ordlista.
Kompendium i sociologi (47 s)

Edling, C. & Liljeros, F. (red.)(2010)
Ett delat samhälle - makt, intersektionalitet och social skiktning.
Malmö: Liber (184 s)

Gemzöe, L. (2002)
Feminism. Stockholm: Bilda (192 s)

Lyon, D. (1998)□
Postmodernitet.
Lund: Studentlitteratur (110 s)

Månsson, P. (red) (2007)□
Moderna samhällsteorier : traditioner, riktningar, teoretiker.
Stockholm: Norstedts akademiska förlag. (valda delar av 456 s). (7. uppl.)

Aktuella artiklar enligt lärarens anvisning.□

Juridik, 7 hp
Law

Lagbok (den gröna lagboken)□

Svensk lag. (Senaste upplagan)
Uppsala: Iustus

Agell, A. & Malmström, Å. (Senaste upplagan)
Civilrätt.
Malmö:Stockholm: Liber ekonomi (ca 180 s)

Bernitz, U. & Kjellgren, A. (Senaste upplagan)
Introduktion till EU.
Stockholm: Norstedts juridik.

Fischer, D. (Senaste upplagan)
Mänskliga rättigheter : en introduktion.
Stockholm: Norstedts juridik.

Lerhberg, B. (Senaste upplagan)
Praktisk juridisk metod.
Institutet för bank och affärsjuridik. (ca 200 s)

Aktuella artiklar och andra textmaterial såsom texter från Socialstyrelsen, rättsfall, förarbeten m.m. enligt närmare anvisningar från läraren.

Välfärdsstaten i sociologisk belysning, 7 hp
The Welfare State in a Sociological Perspective

Ahrne, G., Roman, C., & Franzén, M. (2008)
(4:e omarb. uppl.) Det sociala landskapet: En sociologisk beskrivning av Sverige från 50-tal till 90-tal. Lund:
Bokförlaget Korpen

Edling, C. & Liljeros, F. (red.) (2010) Ett delat samhälle - makt, intersektionalitet och social skiktning.
Malmö: Liber (valda delar av 184 s)

Foucault, M. (2003) (4:e uppl.) Övervakning och straff : fängelsets födelse. Lund: Arkiv förlag (ca 100 s)

Goldberg, T. (red) (2010) (7:e omarbetade upplagan) Samhällsproblem. Lund: Studentlitteratur (ej kap. 4, 10 & 11) (360 s)

Hirdman, Y. (1990) Genussystemen : i maktutredningens huvudrapport: Demokrati och makt i Sverige. SOU 1990:44, kap.3 (43 s)

Hirdman, Y. (2003) Genus : om det stabilas föränderliga former. Malmö: Liber (216 s)

Johansson, R. (1992) Vid byråkratins gränser. Om handlingsfrihetens organisatoriska begränsningar i klientrelaterat arbete. Lund: Arkiv avhandlingsserie 39 (ca 100 s)

Lundström, T. & Svedberg, L. (1998) Svensk frivillighet i internationell belysning: En inledning.
Socialvetenskaplig tidsskrift, Årg. 5, nr 2-3 (22 s)

Meeuwisse, A. & Sunesson, S. (1998) Frivilliga organisationer. Socialvetenskaplig tidsskrift, Årg. 5, nr 2-3 (23 s)

Månson, P. (red) (2010) (7:e upplagan) Moderna samhällsteorier : traditioner, riktningar, teoretiker.
Stockholm: Rabén Prisma, (valda delar)

Välfärdsstaten - en socialpolitisk introduktion, 7 hp
The Welfare State - an Introduction to Social Policy

Cousins, M. (2005)
European welfare states : comparative perspectives
London: Sage

Edebalk P.G. (1999)□
Beveridgeplanen : en klassiker.
Socialvetenskaplig Tidskrift 2/1999 (13 s)

Edebalk P.G. (2003)□
Bismarck och de första socialförsäkringarna. Socialvetenskaplig Tidskrift 4/2003 (14 s)

Olofsson J. (senaste upplaga)□
Socialpolitik.
Stockholm: SNS Förlag (223 s)

Socialförsäkringsutredningen (2006)□
Samtal om socialförsäkring Nr 1. Vad är försäkring?
Stockholm Socialförsäkringsutredningen
www.sou.gov.se/socialforsakring (50 s)

Ståhlberg, A-C. (2008)□
Socialförsäkringarna i Sverige. 2. uppl.
Stockholm: SNS Förlag. (95 s)

Trygged, S. (2007)
Internationellt socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (132 s)

Åmark, K. (2005)
Hundra år av välfärdsolitik. Välfärdsstatens framväxt i Norge och Sverige.
Umeå: Boréa Bokförlag (343 s)

Tillkommer; Aktuella artiklar i dagspressen (25-30 s)

Juridik i socialt arbete, 15 hp
Law in Social Work

Clevesköld, L. & Thunved, A. (Senaste upplagan)□
Samhället och de unga lagöverträdarna.
Stockholm: Författarna och Norstedts juridik (170 s)

Clevesköld, L. & Thunved, A. (Senaste upplagan)
Sekretess : handbok för socialtjänsten.
Stockholm: Norstedts juridik

Fahlberg, G. (Senaste upplagan)
Socialtjänstlagarna.
Malmö: Liber.

Fischer, D. (Senaste upplagan)□
Mänskliga rättigheter : en introduktion.
Stockholm: Norstedts juridik (90 s)

Hollander, A. & Alexius Borgström, K. (Senaste upplagan)
Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete.
Lund: Studentlitteratur (216 s). Kap. 1-2 samt 6-11.

Nilsson, M. & Lundberg, J. (Senaste upplagan)□
Europarätten: En introduktion till EG-rätten och Europakonventionen.
Stockholm: Jure förlag (100 s)

Regeringskansliet, UD info 2006□
Konventionen om barnets rättigheter (35 s)

Ryberg-Welander, L. (senaste upplagan)

Socialförsäkringsrätt : om ersättning vid sjukdom.
Stockholm: Norstedts juridik.

Wennberg, S. (Senaste upplagan) □
Introduktion till straffrätten.
Stockholm: Norstedts Juridik (ca 95 s)

Aktuella artiklar och andra material såsom texter från Socialstyrelsen, rättsfall, förarbeten m.m. enligt närmare anvisningar från läraren.

Professionsspecifika färdigheter (termin 1), 1 hp
Professional Skills

Lennér-Axelsson, B. & Thylefors, I. (2005)
Arbetsgruppens psykologi.
Stockholm: Natur och Kultur (valda delar, ca 100 s)

Aktuella artiklar (ca 25 s)

Professionsspecifika färdigheter (termin 2), 1 hp
Professional Skills

Nilsson, B. & Waldemarsson, A-K. (2007)
Kommunikation. Samspel mellan människor.
Lund: Studentlitteratur (valda delar, ca 125 s)